

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Primarul comunei Grătiești, reprezentat de avocatul Oleg Bîrca,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Duca împotriva Primăriei comunei Grătiești, primar Victor Mardare, Școala de Arte Grătiești, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii, cu privire la încasarea salariului restant, a sumei pentru salariul neachitat în termen, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

(Dosarul nr. 2ra-1618/23

NR. PIGD 2-19083489-01-2ra-22112023)

Recurs declarat după 01 septembrie 2023. Recursul este vădit neîntemeiat.
Art. 433 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.
Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a ei.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru: jud. D. Tricolici
Curtea de Apel Chișinău: jud. A. Panov, V. Mihaila, A. Braga

08 aprilie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Primarul comunei Grătiești, reprezentat de avocatul Oleg Bîrca,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 13 martie 2019, Nicolae Nicolae Duca a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Victor Mardare (Primarul com. Grătiești), intervenienți accesorii Nicolae Anatol Duca, Ion Coșieru (Directorul Școlii de Arte Grătiești) și Inspectoratul de Stat al Muncii, cu privire la încasarea salariului restant, a sumei pentru salariul neachitat în termen, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 2-11, vol. I).

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, Nicolae Duca a indicat că la 01 septembrie 2016, a fost angajat la Școala de Arte Grătiești în funcția de profesor instrumente aerofone, prin cumul, pe o perioadă determinată de la 01 septembrie 2016 până la 31 mai 2017, în temeiul contractului individual de muncă nr. 10 din 01 septembrie 2016.

3. La 02 noiembrie 2016, directorul Școlii de Arte Grătiești, Nicolae Duca, prin scrisoarea nr. 1427/16, a solicitat copiile autentificate ale tabelelor de salarizare pentru lunile septembrie și octombrie 2016.

4. Prin scrisoarea nr. 612/16 din 11 noiembrie 2016, Primarul com. Grătiești, Victor Mardare a expediat copiile autentificate ale tabelelor de salarizare solicitate.

5. A menționat că, în urma examinării tabelelor de salarizare, s-a constatat că a fost exclus în mod arbitrar din lista persoanelor beneficiare de salariu pentru lunile septembrie și octombrie 2016.

6. La 10 mai 2017, prin scrisoarea nr. 614/7, a solicitat Primarului com. Grătiești, Victor Mardare, prezentarea informației cu privire la eventualul

calcul al salariului ce urma să-i fie achitat pe parcursului lunilor septembrie-decembrie 2016 și ianuarie-mai 2017.

7. Prin scrisoarea nr. 300/17 din 22 mai 2017, primarul i-a comunicat că solicitarea privind eliberarea informației cu privire la salariu și calculele probabile nu poate fi satisfăcută, deoarece dânsul, în perioada 01 septembrie 2016 – 31 mai 2017, nu a prestat efectiv munca la Școala de Arte Grătiești, fapt confirmat inclusiv în rezultatul controalelor efectuate de către comisia instituită prin dispoziția nr. 9 din 20 februarie 2017.

8. A afirmat că primarul a decis neachitarea salariului pentru anul 2016 în temeiul unei dispoziții emise în anul 2017, dispunând astfel, retroactiv cu 5 luni înaintea emiterii actului administrativ.

9. Comisia de control creată prin dispoziția nr. 9 din 20 februarie 2017 a constatat că dânsul ar fi lipsit de la serviciu în baza proceselor-verbale de efectuare a vizitei la Școala de Arte Grătiești, fără a ține cont de timpul când el, în calitatea sa de profesor, urma să se prezinte la ore conform orarului stabilit de către directorul școlii.

10. A relatat că s-a adresat cu cerere la Școala de Arte Grătiești privind achitarea salariului și prin scrisoarea nr. 15 din 13 septembrie 2017, a fost informat că achitarea salariului nu este posibilă, deoarece Primarul com. Grătiești blochează acest proces și se implică în mod arbitrar în relația angajator-salariat.

11. A considerat că acțiunile Primarului com. Grătiești sunt ilegale, deoarece angajatorul personalului didactic din cadrul instituțiilor de învățământ extrașcolar este directorul instituției și nu organul executiv al administrației publice locale. Primarul nu este subiect al raportului juridic dintre el, în calitate de salariat și instituția extrașcolară Școala de Arte Grătiești, care este nemijlocit angajatorul lui și cu care a încheiat contract individual de muncă și care este obligat să plătească integral salariul în termenele stabilite.

12. Din cauza implicării, în mod abuziv, ilegal și neîntemeiat a primarului, angajatorul nu i-a putut achita salariul.

13. Prin neachitarea salariului, Primarului com. Grătiești i-a încălcat dreptul la retribuirea muncii.

14. A evidențiat că și-a exercitat obligațiile cu bună-credință, s-a prezentat la ore, fapt confirmat prin actul de confirmare din 05 septembrie 2018, emis de către directorul Școlii de Arte Grățiești, Ion Coșieru, care demonstrează cu certitudine că a respectat orarul de studii în perioada ce constituie obiect al prezentului litigiu.

15. Respectiv, nu pot fi reținute argumentele pârâtului precum că ar fi lipsit de la serviciu conform proceselor-verbale de efectuare a vizitei la Școala de Arte Grățiești, deoarece vizita comisiei de control s-a efectuat exclusiv în perioada când, conform orarului, nu avea ore.

16. A comunicat că a depus o sesizare la Inspekția de Stat a Muncii, care prin scrisoarea nr. 745 din 25 mai 2017, l-a informat că acțiunile Primarului com. Grățiești sunt ilegale, primarului fiindu-i înmănat procesul-verbal de control cu prescripția de a-i calcula și achita salariul pentru perioada septembrie-decembrie 2016, în termen de 20 de zile calendaristice.

17. A indicat că în conformitate art. 330 alin. (2) din Codul muncii, pârâtul urmează să-i achite, suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere a achitării salariului, 0,1 la sută din suma neplătită în termen.

18. În drept, reclamantul Nicolae Duca și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 166 din Codul de procedură civilă, art. 6 § 1 din CEDO, art. 20 din Constituția Republicii Moldova, art. 128, 142, 144 din Codul muncii.

19. Reclamantul Nicolae Duca a solicitat obligarea lui Victor Mardare (Primarul com. Grățiești) să achite salariul pentru perioada septembrie-decembrie 2016, ianuarie-mai 2017, dobânda de întârziere calculată ca urmare a neachitării salariului, repararea prejudiciului moral în mărime de 30 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

20. Ulterior, Nicolae Duca a depus cerere de chemare în judecată concretizată, indicând în calitate de pârâți Primăria com. Grățiești, primarul Victor Mardare și Școala de Arte Grățiești, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii, solicitând încasarea în mod solidar din contul pârâților a salariului restant pentru lunile septembrie-decembrie 2016 în sumă de 19 847,12 de lei și ianuarie-mai 2017 în sumă de 24 808,90 de lei, a sumei suplimentare pentru suma neplătită în termen, conform art. 330 alin.

(2) din Codul muncii, în mărime de 71 896,19 de lei, repararea prejudiciului moral cauzat în urma neachitării salariului timp de 9 luni în mărime de 30 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 157-160-verso, 168-171, vol. I).

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

21. Prin hotărârea din 12 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Duca. S-a încasat de la Școala de Arte Grătiești în beneficiul lui Nicolae Duca salariul restant pentru lunile septembrie-decembrie 2016 în mărime de 13 103,20 de lei și pentru lunile ianuarie-mai 2017 – 16 379 de lei, în total 29 482,20 de lei, precum și suma de 3 275,80 de lei cu titlu de prejudiciu moral. În restul pretențiilor, inclusiv pretențiile înaintate către Primăria Grătiești, primarul Victor Mardare, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată (f. d. 195, 200-206, vol. I).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

22. La 20 decembrie 2022, Nicolae Duca a declarat apel nemotivat (f. d. 197, vol. I), împotriva hotărârii din 12 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, iar la 28 martie 2023 a declarat apel motivat, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, în partea în care acțiunea a fost respinsă, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie dispus încasarea din contul intimațiilor în folosul apelantului a salariului restant pentru lunile (septembrie - decembrie 2016) în cuantum de 19 847,12 de lei; a salariului restant pentru lunile (ianuarie - mai 2017) în cuantum de 24 808,90 de lei; a prejudiciului calculat în baza art 330 alin. (2) din Codul muncii, în cuantum total de 71 896, 19 de lei calculat pentru perioada 13 septembrie 2017 până la 09 februarie 2022; în temeiul art. 372 alin. (3) din Codul de procedură civilă, a prejudiciului calculat în baza art 330 alin. (2) din Codul muncii, 0,1% pentru fiecare zi de întârziere, calculat din suma de 44 656, 02 de lei, începând cu 12 decembrie 2022 și până la data pronunțării deciziei instanței de apel inclusiv; a prejudiciului moral cauzat în sumă de 30 000 de lei (f. d. 8-10, vol. II).

23. La 11 ianuarie 2023, Primarul comunei Grătiești, reprezentat de avocatul Oleg Bîrca, a declarat apel nemotivat (f. d. 198-198-verso, vol. I), împotriva hotărârii din 12 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, iar la 31 martie 2023, prin intermediul poștei electronice, a declarat

apel motivat, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie respinsă a cererii de chemare în judecată depusă de Nicolae Duca (f. d. 11-14-verso, vol. II).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

24. Prin decizia din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Nicolae Duca și apelul declarat de Primarul comunei Grătiești, reprezentat de avocatul Oleg Bîrca, și menținută hotărârea din 12 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f. d. 30, 31-42, vol. II).

25. În consolidarea soluției adoptate, prima instanță și instanța de apel au constatat că atât din materialele cauzei, cât și din poziția părților rezultă că reclamantului/apelantului Nicolae Duca nu i-a fost achitat salariul pentru lunile septembrie 2016 - mai 2017.

26. Instanțele de judecată ierarhic inferioare au stabilit că vizitele inopinate ale membrilor comisiei constituită prin dispoziția Primarului com. Grătiești nr. 9 din 20 februarie 2017, au început să fie efectuate din data de 20 februarie 2017, iar careva acte/înscrisuri care ar demonstra că Nicolae Duca nu s-a prezentat la serviciu și nu ar fi predat ore de muzică la Școala de Arte Grătiești, nu au fost prezentate și nu se regăsesc la materialele cauzei.

27. Materialele cauzei atestă cert faptul că în baza contractului individual de muncă nr. 10 din 01 septembrie 2016, încheiat între Școala de Arte Grătiești în calitate de angajator și Nicolae Duca în calitate de salariat, ultimul a fost angajat în funcția de profesor instrumente aerofone, prin cumul, pe o perioadă determinată de la 01 septembrie 2016 până la 31 mai 2017 (f. d. 104-105, vol. I).

28. Instanțele de judecată au constatat atât din materialele cauzei cât și din poziția părților că lui Nicolae Duca nu i-a fost achitat salariul pentru lunile septembrie 2016 – mai 2017, din motivul că în perioada 01 septembrie 2016 – 31 mai 2017 nu ar fi prestat efectiv munca la Școala de Arte Grătiești.

29. Instanța de apel a stabilit că, vizitele inopinate ale membrilor comisiei constituită prin dispoziția Primarului com. Grătiești au început să fie efectuate din 20 februarie 2017, de când a fost constituită comisia specială

de control. Primăria com. Grătiești nu a prezentat niciun înscris care să probeze că până la 20 februarie 2017 Duca Nicolae nu s-a prezentat la serviciu și nu ar fi prestat ore de muzică la Școala de Arte Grătiești.

30. Totodată, instanța de apel a stabilit că, nici pentru perioada ulterioară reținerea salariului nu a fost justificată, având în vedere că vizitele din 20 februarie 2017, 21 februarie 2017, 22 februarie 2017, 24 februarie 2017 și 25 februarie 2017 au fost efectuate la orele când reclamantul nu avea lecții cu elevii.

31. Din adeverința de salariu, eliberată de Primăria com. Grătiești, se adeverește că Nicolae Duca este salariat în cadrul Școlii de arte, com. Grătiești, în calitate de profesor și salariul mediu lunar constituie suma de 3 275,80 de lei.

32. Astfel, instanța de apel a considerat corectă concluzia instanței de fond cu privire la admiterea parțială a acțiunii și dispunerea încasării de la Școala de Arte Grătiești în beneficiul lui Nicolae Duca salariul restant pentru lunile septembrie - decembrie 2016, în sumă de 29 482,20 de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

33. La 14 noiembrie 2023, prin intermediul poștei electronice, Primarul comunei Grătiești, reprezentat de avocatul Oleg Bîrca, a declarat recurs împotriva deciziei din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată (f. d. 45-49, vol. II).

SOLICITAREA RECURENTULUI

34. În motivarea recursului, Primarul comunei Grătiești, reprezentat de avocatul Oleg Bîrca, a invocat prevederile art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură, care reglementează că recursul poate fi admis dacă hotărârea sau decizia contestată este arbitrară și/ori se bazează în mod determinat pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

35. Art. 434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

36. Completul de judecată conchide că recurenta, s-a conformat prevederilor art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă și a depus în termen recursul, or, copia deciziei motivate din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 14 septembrie 2023, la adresa electronică a recurentului și a reprezentantului acestuia, avocatului Oleg Bîrcă, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 43, vol. II).

37. Ulterior, la 01 martie 2024, în adresa lui Nicolae Duca, Școlii de Arte Grătiești și Inspectoratului de Stat al Muncii, a fost expediată copia recursului declarat de Primarul comunei Grătiești, reprezentat de avocatul Oleg Bîrcă, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 63, vol. II).

38. La 22 aprilie 2024, Nicolae Duca a depus referință, solicitând declararea recursului depus de Primarul comunei Grătiești, reprezentat de avocatul Oleg Bîrcă, ca fiind inadmisibil (f. d. 68-70, vol. II).

39. Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, Școala de Arte Grătiești și Inspectoratul de Stat al Muncii nu și-au valorificat acest drept procedural și nu au depus referințe.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

40. Art. 433 alin. (1) lit. (f) din Codul de procedură civilă

(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: f) recursul este vădit neîntemeiat.

41. Art. 432 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă

(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

42. Art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

43. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea/ inadmisibilitatea recursului, urmează să însușească în condițiile Codului de procedură civilă exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

44. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul de procedură civilă dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate.

45. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

46. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă că aceasta s-ar baza în mod

determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

47. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 din Codul de procedură civilă.

48. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

49. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretării și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenși argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

50. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

51. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi

mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

52. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

53. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de Primarul comunei Grătiești, reprezentat de avocatul Oleg Bîrca, ca fiind inadmisibil.

54. Ținând cont de cele expuse *supra* și în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. f), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Primarul comunei Grătiești, reprezentat de avocatul Oleg Bîrca împotriva deciziei din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni